

CYBERBEZPIECZEŃSTWO

Stosownie do treści postanowień ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2023 poz. 913) poniżej przedstawiono informacje, które pomogą Państwu zrozumieć zagrożenia występujące w cyberprzestrzeni oraz porady jak skutecznie stosować sposoby zabezpieczenia się przed tymi zagrożeniami.

Cyberbezpieczeństwo -zgodnie treścią art. 2 pkt ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa to „odporność systemów informacyjnych na działania naruszające poufność, integralność, dostępność i autentyczność przetwarzanych danych lub związanych z nimi usług oferowanych przez te systemy”.

Do najczęściej występujących zagrożeń w cyberprzestrzeni należy zaliczyć:

- ataki z użyciem szkodliwego oprogramowania (malware, wirusy, robaki, itp.),
- kradzieże tożsamości,
- kradzieże (wyłudzenia), modyfikacje bądź niszczenie danych,
- blokowanie dostępu do usług,
- spam (niechciane lub niepotrzebne wiadomości elektroniczne),
- ataki socjotechniczne (np. phishing, czyli wyłudzenie poufnych informacji przez podszywanie się pod godną zaufania osobę lub instytucję.

Rekomendowane sposoby zabezpieczenia się przed zagrożeniami:

1. Zainstaluj i używaj oprogramowania przeciw wirusom i spyware. Najlepiej stosuj ochronę w czasie rzeczywistym.
2. Aktualizuj oprogramowanie antywirusowe oraz bazy danych wirusów (dowiedz się czy twój program do ochrony przed wirusami posiada taką funkcję i robi to automatycznie).
3. Aktualizuj system operacyjny i aplikacje bez zbędnej zwłoki.
4. Nie otwieraj plików nieznanego pochodzenia.
5. Nie korzystaj ze stron banków, poczty elektronicznej czy portali społecznościowych, które nie mają ważnego certyfikatu, chyba, że masz stuprocentową pewność z innego źródła, że strona taka jest bezpieczna.
6. Nie używaj niesprawdzonych programów zabezpieczających czy też do publikowania własnych plików w Internecie (mogą one np. podłączać niechciane linijki kodu do źródła strony).

7. Co jakiś czas skanuj komputer i sprawdzaj procesy sieciowe – jeśli się na tym nie znasz poproś o sprawdzenie kogoś, kto się zna. Czasami złośliwe oprogramowanie nawiązujące własne połączenia z Internetem, wysyłające twoje hasła i inne prywatne dane do sieci może się zainstalować na komputerze mimo dobrej ochrony – należy je wykryć i zlikwidować.
8. Sprawdzaj pliki pobrane z Internetu za pomocą skanera.
9. Staraj się nie odwiedzać zbyt często stron, które oferują niesamowite atrakcje (darmowe filmiki, muzykę, albo łatwy zarobek przy rozsyłaniu spamu) – często na takich stronach znajdują się ukryte wirusy, trojany i inne zagrożenia.
10. Nie zostawiaj danych osobowych w niesprawdzonych serwisach i na stronach, jeżeli nie masz absolutnej pewności, że nie są one widoczne dla osób trzecich.
11. Nie wysyłaj w e-mailach żadnych poufnych danych w formie otwartego tekstu – niech np. będą zabezpieczone hasłem i zaszyfrowane – hasło przekazuj w sposób bezpieczny.
12. Pamiętaj o uruchomieniu firewalla.
13. Wykonuj kopie zapasowe ważnych danych.
14. Pamiętaj, że żaden bank czy urząd nie wysyła e-maili do swoich klientów/interesantów z prośbą o podanie hasła lub loginu w celu ich weryfikacji.